

A. Ťažký – O oslavách 5. výročia vzniku SR v Nových Zámkoch

V mojom rodisku v Čiernom Balogu (na Čiernom Hrone) bývalo zvykom, že po týždni až troch týždňoch po narodení dieťaťa bývalo krštenie, oslava krstu, alebo aj radostník. Krásny a radostný to sviatok. Potom prichádza torta s jednou, druhou, treťou, štvrtou sviečkou. Naše mláďa Slovenská republika si mohla vyskúšať plúca a zhasnúť na svojej národnej torte už päť sviečok. Od silvestrovskej noci až možno po koniec januára bude na Slovensku zdobiť národnú tortu päť sviečok na rôznych miestach Slovenskej republiky. Nuž teda, torta a sviečky... Nie silvestrovské, vybuchujúce, spenené a opíjajúce šampanské, ale hrejivé oko pútajúce a srdce povznášajúce ohníky osviecujúcu dušu človeka. Nie výbuchy prskaviek a delobuchov, ale svetlo sviec horiacich na oltári vlasti i v domácnostiach, nie rozjarení trhači manipulujúci s trhavinami, ale nosiči svetla a tepla, ľudskej blízkosti a radostí z piatich narodenín vytúženého dieťaťa...

Päť sviečok na národnej torte blykotalo 9. januára 1998 v Nových Zámkoch. Piate narodeniny Slovenskej republiky pripravili starostliví a tešiaci sa rodičia, ktorých v Nových Zámkoch bolo na potešenie dostatok. Na začiatku osláv bola omša, teda slovo Božie, v tom slove bola modlitba i vďaka za narodenie a zdravie, obdivuhodne za vyvíjajúcu Slovenskú republiku. Pred oltárom nám žiaľ chýbal otec dekan (keby som vedel prečo, povedal by som), ale dôstojne ho zastúpil dvp. pán kaplán Juraj Ševčík, ktorý jubilantke zablahoželal a pomodlil sa za jej zdravie, šťastie a mier. Bohu vďaka pán kaplán!

Už dávno som nezažil taký dôstojný, pokojný a umením naplnený sviatok ducha, sviatok štátu a jeho obyvateľov. Vo veľkej sále kultúrneho centra naplnenej do prasknutia sa tiesnili stovky Novozámčanov a desiatky vzácných hostí, politikov, organizátorov samospráv z celého regiónu a umelcov, najmä spisovateľov, básnikov, správcov, organizátorov a hospodárov kultúry na čele s ministrom Ivanom Hudecom.

Nepatrí sa až tak obširne zaznamenávať a predstavovať takú naoko samozrejmu, ba až banálnu udalosť - súčasť - začiatok osláv ako je privítanie hostí a predsa ... Privítať, ako som už spomenul, desiatky hostí bolo v podstate únavné, ale inteligentná a vzhľadná intendantka požitavského kultúrneho centra pani Kľučková to zvládla brilantne. Jej úvodné slovo a predstavovanie by jej právom mohla závidieť hociktorá nielen slovenská popredná majsterka prednesu slova. Ale to po niekoľkých minútach poslucháč a divák už od pani Kľučkovej považoval za samozrejme. Samozrejma však bola intenzita a dĺžka potlesku, ktorú Novozámčania prejavili takmer ako voľbu osobnosti číslo jedna, ktorá ich poctila návštevou a oni ju odmenili obrovským potleskom. Tou osobnosťou bol miláčik Slovenska inžinier Július Binder. Taký potlesk zažijú len hviezdy umeleckého neba, aj to možno len raz v živote a ten im vystačí na dlhé roky ako rezervoár tvorivej sily. Keď som Júliusovi Binderovi blahoželal k búrlivo prejavenej sympatii, povedal som mu: „ Julko! Práve si zažil druhý Haag! Novozámčania ti podali ratolesť mieru a k nohám položili veniec víťaza.“

Július Binder prijal potlesk i gratuláciu ticho, skromne ako prekvapený chlapec, ale ja som cítil, že duša sa mu zachvela radosťou a pocitom zadosťučinenia. Július Binder si tento spontánný prejav uznania plne zaslúžil a prijal ho za všetkých, za tri tisícky tých, čo Gabčíkovo a Čuňovo postavili.

Ďakujem Novozámčanom za kultúrny prejav úcty človekovi, ktorého ovácie nepokazia, ale povzbudia. Teraz už pôjde len o to, aby sa rozsudok haagskeho súdu neprekrúcal, ale plnil. V opačnom prípade sa akékoľvek zmluvy s naším partnerom budú spochybňovať a v medzinárodnom práve vznikne neprijemná trhlina a nedôvera.

O novozámockých slávnostiach, ktoré vari nemali obdoby v histórii mesta , treba zdôrazniť tú politickú skutočnosť, že v prejavocho, či v kultúrnom programe, ktorý bol výsostne kultúrny (scenár

a réžia Pavol Hudík), medzi účastníkmi v preplnenej sále nebol ani len náznak národnostných invektív. Aj tu sme sa presvedčili, že tam, kde je kultúra a dobrá vôľa, rozpory nemajú miesto.

O kultúre osláv piateho výročia vzniku Slovenskej republiky počas silvestrovskej noci na námestiach našich miest však nemožno hovoriť. Ako som už povedal, výbuchy, delobuchy a všelijaké iné „buchy“, prskavky, guľky, dymovnice a kopy skla z rozbitých fliaš, z ktorých tieklo šampanské a po ňom krv z dorezaných rúk, či dokonca z odtrhnutých rúk, poranených tvári a očí hovorili o nekulturnosti, o nedôstojnosti osláv štátneho sviatku. Na uliciach, námestiach nech sa svetovo „slávi“ odchod starého a príchod nového roku, štátny sviatok si zaslúži iné miesta, iný spôsob oslavy. Napríklad také miesto, taký spôsob, také oslavy, akých sme boli svedkami v Nových Zámkoch.

Sú teda sviatky nedôstojné a hriešne a sú sviatky kultúrne a sväté.

Ako sme sa presvedčili pri oslavách piateho výročia, ktoré sme nie všade šťastlivo prežili a tie kultúrne aj zažili, že vieme robiť, organizovať sviatky, tie hriešne i tie sväté. V budúcnosti pôjde o to, ktorým dáme prednosť. Ja som za tie „novozámocké“, kultúrne, za národnú tortu, na ktorej budú každý rok pribúdať sviečky a svietiť svetlo v ľudských srdciach, pri ktorých budeme tleskať oslávencovi a tým, čo sa mu prišli pokloniť kultúrou a vzdať mu česť svojou prítomnosťou a sympatiou.

Chráňme si životné prostredie !

Jarné obdobie každoročne prináša so sebou zvýšenú aktivitu, určité vzpruženie a snahu ľudí odstrániť všetko nepotrebné a vytvoriť podmienky pre nové a krajšie okolie. V tomto úmysle sa intenzívne venujú čisteniu záhrad, lúk a pasienkov od starých, suchých porastov, drevín po ošetrovaní stromov, kríkov a viničných rezov. Najčastejšou likvidáciou týchto odpadov je ich spaľovanie, odhliadnúc od toho, že by sa ich dalo zúžitkovať aj efektívnejšie, napr. kompostovaním. Z uvedeného dôvodu z hľadiska požiarnej ochrany považuje sa toto obdobia za čas zvýšeného nebezpečenstva požiarov. Občania, ale aj právnické osoby a fyzické osoby vykonávajúce podnikateľskú činnosť totiž podceňujú požiarne nebezpečenstvo a nerešpektujú ustanovenie zákona SNR č. 126/1985 Zb. o požiarnej ochrane v znení neskorších predpisov, ktorý v § 6 ods. 2 písm. a) a v § 17 ods. 2 písm. b) priamo zakazuje vypaľovať porasty a zakladať oheň na miestach, kde by sa mohol rozšíriť. Svedčí o tom aj súčasný stav, keď od 6. marca v tomto roku bolo zaevidovaných 78 požiarov suchých trávnych porastov a slamy, pričom bola spôsobená priama škoda 163 500,- Sk a včasným a účinným zásahom jednotiek požiarnej ochrany boli uchránené hodnoty takmer za 3 mil. Sk. O škodách spôsobených v živočíšnej a rastlinnej ríši a v ovzduší sa neodvážime ani uvažovať. Od nedbanlivosti a bezohľadnosti niektorých ľudí neboli uchránené ani lesné porasty a porasty okolo ciest. Žiaľ konanie týchto porušovateľov zákona je prakticky anonymné a kontrolným a vyšetrovacím orgánom takmer nedokázateľné.

Je naozaj len vecou uvedomelosti každého človeka, aby neničil ale zveľaďoval svoje životné prostredie, ktoré má pomáhať zdravému vývoju nielen súčasnému ale aj ďalším pokoleniam.

*npor. Ing. Miloslav Čeleš
náčelník odboru PO
Okresného úradu v Nových Zámkoch*